

בפתח המהדורה החדשה

הספר 'שירת הקודש העברית בימי הביניים', פרי עטו של גדול חוקרי הפיוט העברי במאה העשרים, עזרא פליישר ז"ל, ראה אור בשנת תשל"ה כחלק ממדור הספרות של 'ספריית כתר', סדרת מונוגרפיות מדעיות שנכתבו כספרי קריאה היפים לכל אדם משכיל. למן הופעתו הוא הפך לספר היסוד הבסיסי, המקיף והחשוב ביותר על הפיוט העברי לדורותיו. אולם מזה שנים הספר אזל והוצאת כתר החליטה שלא להדפיסו מחדש וויתרה על זכויותיה בו.

בשנת תשס"ו הביע מנהל הוצאת הספרים על שם מאגנס, מר חי צבר, את רצונו להדפיס את הספר מחדש. פליישר שמח על ההצעה, וביקש לנצל את ההזדמנות כדי לעדכן את הרשימה הביבליוגרפית שבסוף הספר וכן לתקן כמה דברים בספר גופו. בעיקר רצה להוסיף פרק מפורט על דרכי השקילה של הפייטנות הקלאסית, כפי שגילה ובריר זמן מה לאחר הופעת הספר, וכן לתקן פרט שגוי מסוים בתיאור מבנה הקדושתא. אולם באותם ימים הוא חלה את חוליו האחרון, וידע שקצו קרב. משום כך הוא הנחה את העושים במלאכה לצלם את הספר כפי שנדפס מלכתחילה, ולצרף לו שני מאמרים ובהם ההשלמות הדרושות: מאמר של פליישר עצמו על דרכי השקילה של הפיוטים (בקיצורים מסוימים שהוא עצמו ביקשם), ונוסח מקוצר של מאמר של שולמית אליצור על הקיקלר בקדושתא הקלירית. שני המאמרים הללו נדפסים בסוף הספר (בעמ' 487 ואילך).

עדכון הביבליוגרפיה נעשה על ידי שולמית אליצור וטובה בארי. בחלק העיקרי של הביבליוגרפיה, המפרט את המחקרים שעליהם מבוסס כל פרק בספר, נשמרה המתכונת המקורית, כדי שאפשר יהיה לשחזר את מצב המחקר בעת כתיבת הספר; ובשולי כל סעיף נוספו במידת הצורך מחקרים שהופיעו מאז שנת תשל"ה, תחת הציון המובלט 'מחקרים נוספים'. במפתח הקיצורים הביבליוגרפיים הובאו כל המחקרים בסדר אלפביתי רצוף, ונרשמו בו יחדיו הפריטים שהיו ברשימה המקורית, המחקרים הנוספים וציונים ביבליוגרפיים שנזכרו בקיצור בשני המאמרים המצורפים לספר.

עזרא פליישר הקים לעצמו יד ושם לדורות במחקריו החשובים. הדפסתו המחודשת של הספר שלפנינו, המאפשרת לרבים לשוב ולעסוק בעיקרי משנתו, שבה ומעניקה לו קיום בעולמנו; ויכל מי שנאמרה הלכה בשמו בעולם הזה – שפתותיו דובבות בקבר, שנאמר "דובב שפתי ישנים" (סנהדרין צ ע"ב).